

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 19/2746
Vår ref.: 19/554-3
Saksbehandler: Siri P. Johansen
Dato: 19.09.2019

Høringsuttalelse til forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c – Enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring

Direktoratet for e-helse viser til høringsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 21. juni 2019.

Vedlagt er Direktoratet for e-helses høringsuttalelse til høringen.

Vennlig hilsen

Christine Bergland e.f.
direktør

Inga Nordberg
divisjonsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Høringsuttalelse

Tittel:

Svar på høring av forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c – enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring – Høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 21. juni 2019, ref. 19/2746.

Frist: 19.09.2019

Vedrørende forslaget om å fjerne kravet om "særskilt anmodning"

Direktoratet for e-helse støtter forslaget om å forenkle helsepersonells tilgang til opplysninger etter helsepersonelloven § 29 c for kvalitetssikring og egen læring. Direktoratet er av den oppfatning at forslaget vil kunne bidra til bedre kvalitet i helse- og omsorgstjenesten.

Hovedinnholdet i endringsforslaget er å fjerne kravet om "særskilt anmodning" når helsepersonell vil undersøke hvordan det har gått med en pasient de tidligere har behandlet. Formålet endres ikke og i forslag til ny ordlyd kommer det tydeligere frem at det kun omfatter opplysninger som er nødvendige og relevante for helsepersonellens egen læring eller for kvalitetssikring av helsehjelpen. I tilfeller hvor helsepersonellet har tilgang til journaler til pasienter helsepersonellet tidligere har ytt helsehjelp til, må helsepersonellet selv vurdere om vilkårene er oppfylt. Det er grunn til å tro, slik departementet beskriver, at dette vil føre til at helsepersonell i større grad vil benytte denne muligheten for egen læring og kvalitetssikring. Når helsepersonellet ikke har tilgang til journalen, må man som tidligere be om å få utlevert opplysningene og den som utleverer må ta stilling til om vilkårene er oppfylt.

Departementet har vurdert personvernkonsekvensene av forslaget og direktoratet slutter seg til disse. Formålet og personkretsen som kan få tilgang er den samme som tidligere. Hensynet til læring og kvalitetssikring i helsetjenesten overstiger ulempen for den enkelte ved at helsepersonell i noe flere tilfeller vil tilegne seg pasientopplysninger. Som tidligere må det respekteres dersom pasienten eksplisitt har mottatt seg at opplysninger brukes i læringsarbeid og kvalitetssikring.

Vedrørende krav til dokumentasjon

Departementet ber om høringsinstansens syn på behovet for ytterligere krav til dokumentasjon knyttet til tilgjengeliggjøring av opplysninger etter bestemmelsen. Direktoratet vurderer det slik at dersom helsepersonell selv gjør oppslag i journalen til en pasient helsepersonellet tidligere har behandlet, er det tilstrekkelig at oppslaget loggføres i henhold til kravene som følger av pasientjournalforskriften § 14. Bestemmelsen krever blant annet at grunnlaget for tilgjengeliggjøringen loggføres, jf. bokstav b). Dersom helsepersonell ikke har direkte tilgang til journalen og må be andre om å få utlevert opplysningene, mener direktoratet at utleveringen må dokumenteres i journalen til pasienten slik at det der fremgår at tidligere behandlende helsepersonell er gitt helseopplysninger. Tilsvarende gjelder for de tilfeller hvor helsepersonell har fått helseopplysninger for å kunne gi helsehjelp til pasienten, jf. helsepersonelloven § 45.

Vedrørende forslaget om at adgangen til å gjøre oppslag for egen læring også vil gjelde for nasjonal kjernejournal

Departementet nevner i høringsnotatet at adgangen til å gjøre oppslag for egen læring også vil gjelde Nasjonal kjernejournal, uten at dette er nærmere utdypet. Direktoratet mener at det på nåværende tidspunkt ikke er hensiktsmessig at adgangen til å gjøre oppslag for egen læring også skal gjelde kjernejournal. Per i dag gjør helsepersonell oppslag i kjernejournal i forbindelse med ytelse av helsehjelp. Innbygger som utøver sin innsynsrett i logg via innsynstjenesten på helsenorge.no, vil se at oppslaget i tid stemmer med tidspunktet de mottok helsehjelp. Oppslag i kjernejournal for læringsformål vil nødvendiggjøre at logg over bruk må utvides med informasjon om at oppslag gjøres for læringsformål.

Helsepersonells tilgang til kjernejournal skjer via eget EPJ-system og kjernejournal mottar informasjon om bakgrunnen for hvert oppslag fra EPJ-systemet. Det vil derfor nødvendiggjøre endringer i EPJ-systemene for å få registrert "læringsformål" som grunnlag for oppslag i kjernejournal. Det er krevende og tar lang tid å få gjennomført endringer i EPJ-systemene og denne problemstillingen er ikke drøftet i høringsnotatet.

Videre er direktoratet av den oppfatning at pasientjournalen er bedre egnet som kilde til informasjon når helsepersonell ønsker tilgang til opplysninger for kvalitetssikring eller egen læring av helsehjelpen de tidligere har ytt til pasienten. Kjernejournal er ingen primærkilde til informasjon om pasienten, men sammenstiller de vesentligste helseopplysningene om pasienten som er hentet fra andre kilder.

Direktoratet mener derfor ut fra en kost/nytte-vurdering, at kjernejournal ikke bør omfattes av endringen i helsepersonelloven § 29 c på nåværende tidspunkt.

Oppsummering

Direktoratet mener for øvrig at det foreliggende forslag til lovendring et godt første skritt i arbeidet med å se på behovet for flere lov- eller forskriftsendringer knyttet til læringsarbeid og kvalitetssikring i helsetjenesten.